

SYDSVENSKAN

Sydsvenska Dagbladet
Snällposten
Grundad 1848 i Malmö
av Bernhard Cronholm

Växel: 040-28 12 00

Post: Sydsvenskan,
205 05 MalmöBesök: Rådmanngatan 16,
Malmö. Reception helgfri
vardag 8-16.● **Chefredaktör
och ansvarig utgivare**
Jonas Kanje● **Politisk chefredaktör**
Heidi Avellan● **Redaktionschefer
och ställföreträdande
utgivare**
Malena Henriksson
Camilla Sylvan● **Kulturchef**
Maria G Francke● **Vd**
Anders Eriksson● **Nyhetstips**
71234@sydsvenskan.se
Telefon: 040-71234
SMS: 71234● **Kundservice**
Gör dina prenumerations-
ärenden på Sydsvenskan.
se/profil eller ring 010-
709 79 00 för personlig
service, mån-fre 8-16.● **Annonsering**
Privat, församlingar och
föreningar, mån-fre kl 9-15
(lunchstängt kl 12-13)
Tel: 010-709 70 10
annonsportal.bonniernews.se
Företagsannonser:
annonssyd@
bonniernews.se● **Prenumeration**
Prenumerationspriser 2024**Total (må-sö) 12 mån:**
fr 7 595 kr, månadsgiro
fr 639 kr/mån.**Helg (fr-sö) 12 mån:**
fr 5 589 kr, månadsgiro
fr 439 kr/mån.**Digital premium 12 mån:**
3 828 kr, månadsgiro
319 kr/mån.Uppehåll förlänger inte
prenumerationsperioden.
Autogirodragnin görs den
27:e i månaden eller näst-
kommande bankdag.**Tryck:** Bold/Sydsvenskan
Tryck AB, Malmö · © 2024Sydsvenska Dagbladets AB
Org nr: 556002-7608

Utebliven tidning

Anmäl på:
sydsvenskan.se/
utebliventidning
Telefon: 010-709 77 77

Toppjobben i EU och USA avgör också Ukrainas öde.

Huvudledare
Oberoende liberal

USA:s olyckor till presidentkandidater bjöd på en historisk debatt, i negativ bemärkelse. Ingen gick vinnande ur matchen, men förlorare var Joe Biden.

Biden, vars största last är åldern, behövde bevisa sig kapabel att axla ytterligare fyra år vid makten. Istället fick han Donald Trump, som är tre år yngre, att framstå som ung och viril.

Demokraterna befinner sig

i kris och det talas om att ersätta Biden med en ny kandidat. Kruxet är att Biden själv måste kliva åt sidan, och hittills insisterar han på sin kandidat. Partiets kandidater till president och vice president presenteras på demokraternas konvent i slutet av augusti, så än finns det spelrum.

En ny kandidat så nära valet kan tyckas riskabelt, men de har mer att vinna än att förlora. Trogna demokrater röstar blått av princip, inte för att Biden står på valseldn. Förändring kan tilltala vacklande väljare - det skulle generera medial upp-

märksamhet och om Trump hanterar omställningen illa gynnar det demokraterna.

Blir Biden inaktuell är hans sannolika ersättare vice president Kamala Harris. Så också om han krokmar på sin post. Hennes förutsättningar att göra en bra valrörelse är goda - tre månaders kampanj lämnar litet utrymme för misstag.

På andra sidan Atlanten föregår EU med gott exempel, sitt förmenta demokratiska underskott till trots. Vid toppmötet i Bryssel godkändes en stabil trio att leda unionen kommande mandatperiod. Mekanismen bakom

toppjobben är mångfasetterad, men utgörs av demokratiska processer.

António Costa, tidigare premiärminister i Portugal, har valts av medlemsländernas stats- och regeringschefer och är därmed klar som chef för Europeiska rådet. Ursula von der Leyen och Kaja Kallas föreslås inta de två andra toppjobben, men måste röstas fram av de folkvalda ledamöterna i Europaparlamentet för att bekräftas.

Som Estlands premiärminister har Kallas varit en stark allierad till Ukraina och att utse henne till utrikeschef skulle vara en tydlig marke-

ring mot Ryssland. Hennes öde avgörs när parlamentet röstar om kommissionärerna.

Kommissionens ordförande von der Leyen gavs grönt ljus att fortsätta nästa mandatperiod, men behöver stöd i parlamentet. Inför omröstningen den 18 juli kommer hon köpslå med partigrupperna för att säkra röster. Just nu ser det snävt ut. Frågan är om hon vänder sig till de gröna eller till högerpopulisterna i ECR för att nå en majoritet.

Hur kampen om toppjobben slutar, i USA och i EU, blir avgörande för demokratin. Och - inte minst - för Ukraina.
29/6 2024

Debattredaktör: Eva Rothstein · **E-post:** aktuella@sydsvenskan.se · **Telefon:** 040-28 10 13 · **X (tidigare Twitter):** @aktuella · Fler debattartiklar på sydsvenskan.se/opinion

”DCA-avtalet borde inte ha godkänts. Vad har hänt med vår demokrati?”

Aktuella frågor

USA har fört krig nästan hela den tid landet existerat som stat, skriver företrädare för Folkomröstningskampanjen om DCA, Kvinnor för fred, Svenska freds och Stockholms fredsförening.

Morgan Johansson (S), vice ordförande i utrikesutskottet, och Peter Hultqvist (S), ordförande i försvarsutskottet, hävdar att det av riksdagen nu godkända DCA, Defence Cooperation Agreement - ett försvarssamarbetsavtal med USA, ökar Sveriges trygghet och självständighet (Aktuella frågor 18/6). Det håller vi på intet sätt med om.

Avtalet utsätter Sverige för stor fara. Den ökade risken för kärnvapenkrig gör att ett lands försvar inte som tidigare kan bygga på våld och hot om våld.

Trygghet skapas med samarbete och fredsbyggande. DCA-avtalet borde inte ha godkänts utan en folkomröstning efter ordentlig genomlysning och debatt. Avskräckning måste ersättas med fredsbyggande samarbete.

Bakom förespråkandet av DCA-avtalet ligger en närmast religiös föreställning om avskräckning. Med hot om våld och vedergällning ska en utsedd fiende avskräckas från att anfälla. Kosta vad det kosta vill och måste.

Amerikansk soldat i Sverige under militärovingen Aurora 23.

FOTO: ADAM IHSE/TT

Problemet är att resultatet blir en oändlig maktkamp och upptrappning av hotet om våld. Det som den ena ser som försvar ser den andra som aggression. Båda sidor tänker likadant, med omvända förtecken. Konsekvenserna är av mindre betydelse än självrtäffärdighet och moral. Det är den andra som är aggressiv.

Säkerheten går förlorad därför att vare sig stabilitet eller samarbete blir resultatet. Missstroende och miss-tänkliggörande blir legio. Inom fredsforskningen kallas det för säkerhetsdilem-mat, utmärkt beskrivet av den brittiske fredsforskaren Richard Sakwa i boken *The Lost Peace*.

Nu befinner vi oss i en situation där mänskligheten hotar att utrota sig själv med massförstörelsevapen som kärnvapen. Avskräckning kan en tid avskräcka från anfall men också - på grund av att hotet från kärnvapen finns hela tiden, uttalat eller inte - leda till förebyggande

Karin Utas Carlsson är medlem i Folkomröstningskampanjen om DCA och Kvinnor för fred.**Maria Dahl är medlem i Svenska freds Skåne och Svenska freds aktionsgrupp i Malmö.****Andreas Falk är medlem i Svenska Freds och Stockholms fredsförening.**

anfall som Rysslands på Ukraina.

Ännu har inte kärnvapen använts, men som Jacob Risberg (MP) sade i riksdagsdebatten om DCA, kärnvapenexplosion har varit mycket nära i minst 22 fall. Givetvis kan man tolka Rysslands invasion den 24 februari 2022 som ett uttryck för imperialism, såsom Väst har gjort. På så sätt legitimerar man sin politik och skrämmar upp människor med en "galen", ond och farlig fiende som "bara förstår maktspråk".

Den buffertzonen av alliansfria stater som håller avstånd mellan fienderna USA/Nato och Ryssland har på två år försvunnit. Avstånd är viktigt på grund av de korta varselperioderna.

Detta behövs för att hinna avgöra om ett kärnvapenanfall, upptäckt av radar, är äkta eller falskt alarm. Vedergällning eller inte, blir frågan för den som sitter vakt.

Grundläggande för DCA-avtalet är ordet "samtycke".

USA får tillgång till svenska försvarsanläggningar och de två länderna ska komma överens. Dessutom har USA exklusiv tillgång till särskilda områden inom anläggningarna, och Sverige saknar inspektionsrätt där vapen "förhandslagras" och amerikanskt befäl har all makt - oklart över vad. Sverige ska samtycka till en rad saker också utanför de 17 baserna. Vi antar att också USA ska samtycka, men vem bestämmer vid oenighet? Tvister ska inte tas till internationell domstol eller tredje part (artikel 29).

USA är ojämförligt mycket större och starkare när det gäller militär och ekonomisk makt än Sverige. Landet har fört krig nästan hela den tid det existerat som stat. Enligt statsvetarna Frida Stranne och Trita Parsi gjorde USA 260 militära interventioner mellan 1946 och 2018.

DCA-avtalet är på 10 år i första hand. Det finns ingen klausul om rätt att i förtid säga upp det. Sverige har nu godkänt hela avtalet. Vänsterpartiet och Miljöpartiet ville inte att det skulle ske, men förlorade omröstningen i riksdagen.

Någon öppen demokratisk process var det inte frågan om innan avtalet kom upp i riksdagen. Landets invånare hade ingen möjlighet att ventilera de fördelar och risker som ett försvarssamarbete med USA innebär. Vad har hänt med vår demokrati?

**Karin Utas Carlsson
Maria Dahl
Andreas Falk**